

AMOS

Introducere

„Spre deosebire de alți profeți, Amos nu a fost un om a cărui viață să fie dezvoltată ascultării și vestirii Cuvântului Domnului. El nu a fost produsul școlilor de profeți,» după cum nu a fost un «văzător.» El și-a părăsit turma pentru o perioadă limitată de timp, la porunca lui Dumnezeu, pentru a transmite un mesaj concret la Betel. De îndată ce a făcut acest lucru, se presupune că a revenit la Tecoa, reluându-și îndeletnicirea de păstor de oi.“

—Herbert F. Stevenson

I. Locul unic în Canon

Cartea Amos e redactată într-un stil ce se situează printre cele mai alese din toate scrierile de limbă ebraică ale Vechiului Testament. Amos a fost un crescător de oi și culegător de smochine. Poate că el ilustrează cel mai bine principiul conform căruia de-a lungul istoriei, oameni ordinați de Dumnezeu au vorbit cu putere și chiar măiestrie pentru Domnul fără să fi avut studii la tradiționalele „școli de profeți“ atât de râvnite în zilele noastre, ba nici măcar studii de bază.

II. Paternitatea

Amos, al cărui nume înseamnă *povară*, nu ne oferă nici o spîță a familiei, de unde se poate deduce că nu a fost de viță nobilă sau om cu vază, cum este cazul lui Isaia și al lui Țefania. Prea de multe ori predicatorii au accentuat fondul rural, de „țăran“ al lui Amos. Termenul folosit în original pentru a desemna ocupația lui Amos nu este cuvântul folosit de obicei pentru „păstor,“ ci un alt termen utilizat doar în legătură cu regele Meșa, care avea o reușită crescătorie de oi (2 Regi 3:4).¹ Deși Amos aparținea regatului de sud Iuda, a primit însărcinarea de a se duce în nord, la Samaria, pentru a proroci împotriva regatului Israel. Amos a fost un profet aspru al neprihănirii și al justiției, care nu a admis nici un compromis.

III. Data

Amos a slujit în timpul domniilor lui Uzia (Ozia în românește) al regatului Iuda (790-839 î.Cr.) și al lui Ieroboam al II-lea al

regatului Israel (793-753), într-o perioadă de bunăstare și lux, dar de o morală decăzută, ce a caracterizat în special regatul de nord. Amos menționează că aceasta a fost „cu doi ani înainte de cutremur.“ Asta nu precizează neapărat data, dar arheologii au scos la iveală dovezi că într-adevăr a avut loc un groaznic cutremur de pământ prin anul 760 î.Cr., care ar putea corespunde cu datele regilor amintiți de Amos.

IV. Fondul și tema cărții

Asiria, sub domnia lui Adad-nirari III, învinsese confederația siriană, permițând astfel lui Iehoas (Ioas) și Ieroboam II să dobândească noi teritorii. Israel a obținut câștiguri enorm de mari, în contextul în care Samaria a devenit un centru comercial și popas de-a lungul unui traseu folosit de caravanele neguțătorilor. S-au construit palate de fildeș și oamenii de afaceri au manifestat iritare față de restricțiile impuse asupra lucrărilor de construcție datorită necesității respectării Sabatului. Bogații erau asupritori și corupți; curțile de justiție făceau judecată strâmbă; slujbele religioase erau ținute doar de formă sau, ceea ce era și mai grav, fuseseră profanate prin introducerea unor elemente de idolatrie. Superstițiile și imoralitatea se puteau întâlni la tot pasul. Amos a văzut că aceste groaznice condiții nu puteau dăinui la nesfârșit, că la orizont se adunau norii judecății. În acest context, el a primit sarcina de a se deplasa în nord, la Samaria, pentru a înfieră regatul rival Israel, ce era un coș cu fructe de vară a cărui judecată se apropia.

SCHIȚĂ

I. AMENINȚAREA JUDECĂȚII PESTE OPT NAȚIUNI (cap. 1-2)

- A. Partea introductivă (1:1, 2)
- B. Damasc (1:3-5)
- C. Gaza (1:6-8)
- D. Tir (1:9, 10)
- E. Edom (1:11, 12)
- F. Amon (1:13-15)
- G. Moab (2:1-3)
- H. Iuda (2:4, 5)
- I. Israel (2:6-16)

II. VINOVĂȚIA ȘI PEDEPSIREA ISRAELULUI (cap. 3-6)

- A. Prima chemare de a asculta (cap. 3)
- B. A doua chemare de a asculta (cap. 4)
- C. A treia chemare de a asculta (5:1-17)
- D. Primul „Vai“ (5:18-27)
- E. Al doilea „Vai“ (cap. 6)

III. SIMBOLURILE APROPIATEI JUDECĂȚII (7:1-9:10)

- A. Plaga lăcustelor (7:1-3)
- B. Focul mistuitor (7:4-6)
- C. Cumpăna (firul cu plumb) (7:7-9)
- D. Paranteză: refuzul lui Amos de a se lăsa intimidat (7:10-17)
- E. Coșul cu fructe de vară (cap. 8)
- F. Lovirea pragului de sus (9:1-10)

IV. VIITOAREA RESTAURARE A ISRAELULUI (9:11-15)

COMENTARIU

I. AMENINȚAREA JUDECĂȚII
PESTE OPT NAȚIUNI (cap. 1-2)

A. Partea introductivă (1:1, 2)

În primele două capitole Amos rostește judecata împotriva a opt națiuni.

Fiecare rostire a judecății este introdusă prin cuvintele: „Pentru trei nelegiuiri... ba pentru patru.“ J. Sidlow Baxter ne explică ce înseamnă acest idiom ebraic:

Expresia nu trebuie luată în sens strict aritmetic, adică trei sau patru, ci idiomatic, însemnând că s-a umplut măsura, ba chiar

a depășit măsura. Păcatul acestor oameni se întrecuse pe sine însuși în adâncimea și cantitatea sa. Sau, ca să ne exprimăm mai aproape de limbajul actual, „au făcut-o prea de tot,“ „au depășit orice măsură.“²

B. Damasc (1:3-5)

Prima amenințare este adresată Damascului, orașul principal al Siriei, cu statut de oraș-stat. Sirienii luptaseră împotriva celor două seminții și jumătate situate în partea de est a Iordanului în ținutul numit **Galaad** și, după câte se pare, dăduseră dovadă de o cruzime neobișnuit de mare (sugerată prin

prezența instrumentelor de fier). Pedepsa împotriva locuitorilor Siriei urma să îmbrace forma unei captivități în Chir.

C. Gaza (1:6-8)

A doua amenințare este îndreptată împotriva Gazei, unde filistenii îi dăduseră pe robii israeliți în mâna cruzilor edomiți. Alte centre filistene ce urmau să fie pedepsite sunt: **Așdod**, **Așchelon** și **Ecron**. Urmarea: **rămășița filistenilor va pieri!**

D. Tir (1:9, 10)

A treia a fost îndreptată împotriva Tirului. Și tirienii s-au făcut vinovați de a-i fi predat pe captivi în mâna **Edomului**, călcând astfel tratatul de **frăție** cu Israelul. De asemenea se prevestește **foc** pentru **palatele** Tirului.

E. Edom (1:11, 12)

A patra amenințare este lansată împotriva **Edomului**. Edomiții au fost în permanență dușmani cruzi și neînduplecați ai fraților lor (Esau a fost **fratele** lui Iacob). Din pricina purtării lor neomenoase și a urii neîmpăcate, pedeapsa urma să se abată peste cetățile **Teman** și **Bozra**.

F. Amon (1:13-15)

A cincea amenințare este rostită împotriva lui **Amon**. Amoniții au săvârșit groaznice atrocități în cursul unor incursiuni în teritoriul **Galaadului** din care au rupt însemnate porțiuni. Ei nu s-au sfiit chiar să sfășie pântecul unei femei gravide din Galaad, în setea lor de a vărsa sânge. Atât regele, cât și prinții erau sortiți robiei, focului și bătăliei ucigătoare.

G. Moab (2:1-3)

A șasea judecată este rostită împotriva **Moabului**, care a refuzat să-i facă **regelui Edomului** o înmormântare onorabilă (Vezi 2 Regi 3:26, 27, unde „fiul său întâi născut” se referă probabil la întâiul născut al regelui Edomului, nu al Moabului).

H. Iuda (2:4, 5)

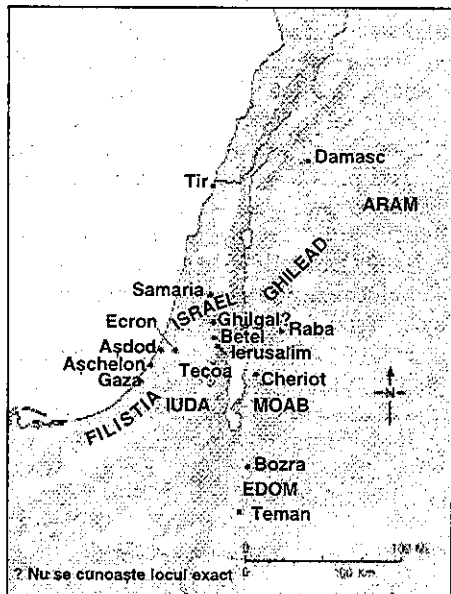
Acum Domnul se apropie de poporul Său: Următoarele două națiuni ce urmează să fie judecate sunt **Iuda** și **Israel**. E uimi-

tor să vedem cum ele sunt enumerate împreună cu șase națiuni neevreiești. Acesta trebuie să fi fost extrem de umilitor pentru evreii din timpul lui Amos! Dar Dumnezeu scoate în evidență prin aceasta păcatul lor, faptul că Iuda și Israel își pierduseră dreptul de a se bucura de o recunoaștere specială din partea lui Iehova (NKJV Domnul). Iuda avea să fie pedepsită pentru că locuitorii săi au disprețuit legea Domnului și n-au păzit poruncile Sale, lăsându-se seduși de idoli lor mincinoși.

I. Israel (2:6-16)

2:6-8 Până în acest punct locuitorii Israelului au aplaudat condamnările rostite de Amos. Dar de îndată ce el începe să se ocupe de ei, entuziasmul lor se transformă în vrăjmășie. Israel urma să fie pedepsit pentru faptul că locuitorii săi i-au asuprit pe cei drepti și săraci, săvârșind o mulțime de fapte reprobabile, de o cumplită imoralitate. Ei au păstrat peste noapte hainele date zălog,³ și s-au îmbătat în templu cu vin cumpărat cu bani obținuți de pe urma extorcării și a mituirii.

2:9-12 În continuare Dumnezeu face o trecere în revistă a îndurărilor manifestate de El în trecut față de Israel — cum i-a nimicit El pe amoriți, care trăiau ca niște

Amos: Locurile judecate de Dumnezeu

cedri și stejari în țara Canaan. El a izbăvit Israelul din Egipt, ridicându-i pe **nazirei**, care să fie pilde vii de vieți sfinte, despărțite de păcat. Dar israeliții i-au corupt pe nazirei, poruncindu-le proorocilor să nu proorocească.

2:13-16 În consecință, Dumnezeu avea să-i zdrobească, retezându-le orice cale de scăpare și lăsându-i să fie învinși de asirieni. Chiar vitejii aveau să fie neputincioși, neputându-se salva nici pe ei înșiși, luând-o la fugă.

II. VINOVĂȚIA ȘI PEDEPSIREA ISRAELULUI (cap. 3-6)

A. Prima chemare de a asculta (cap. 3)

3:1, 2 Din nou Domnul amenință că va aduce judecata peste copiii lui Israel. Din pricina faptului că ei ocupau o relație unică, de mare apropiere față de Iehova, ca nici un alt popor, păcatul lor era cu atât mai grav, în consecință și pedeapsa lor urmând să fie mai aspră. Prin urmare, El avea să-i pedepsească pentru toate fărădelegile lor.

3:3-8 Judecata nu avea să se abată însă din senin, fără un motiv bine precizat, căci orice efect își are cauza. Amos formulează șapte întrebări de tipul „cauză-efect,” culminând cu calamitatea urbană provocată de Domnul. Asta n-ar trebui să ne mire, deoarece Dumnezeu descoperise în prealabil, prin profetii Săi, că va proceda astfel.

3:9-12 Așdod (Filistia) și Egiptul sunt invitate să fie martore la asuprirea, nedreptatea, violența și jafurile din Samaria. Aceste păcate aveau să atragă după ele pedeapsa din partea lui Dumnezeu, manifestată prin invadarea țării de către asirieni. Doar o mică rămășiță, ilustrată aici elocvent prin ce a mai rămas dintr-o oaie sfășiată, va mai dăinui!

3:13-15 Altarele de la Betel, unde israeliții se închinau la vițelul de aur, aveau să fie nimicite cu desăvârșite. Iar vițelul avea să fie dus în Asiria (Osea 10:5, 6). Impunătoarele case ale celor bogați aveau să fie distruse.

B. A doua chemare de a asculta (cap. 4)

4:1-3 Femeile bogate din Samaria sunt

asemuite cu **vacile din Baasan**, hrănite bine, dar greu de strunit. Ele erau vinovate pentru că i-au asuprit pe cei săraci și au trăit în huzur. Din pricina acestui fapt aveau să fie duse în captivitate în Asiria, lăsând în urma lor o stare de confuzie și panică. Urmașele lor sunt înfățișate ca fiind duse în robie, iar ele sunt prinse cu cârlige și cu undițe de pescari, ieșind printre spărturi.

În loc să redea termenul **Harmon** ca nume de localitate (RSV, NASB, NKJV), unele versiuni ale Bibliei, printre care și KJV, îl traduc prin „palat.” Darby remarcă:

Unele versiuni traduc acest termen prin cuvintele: „spre munți,” pe când altele îl traduc prin „către fortăreața (vrăjmașului)” sau „către palat” [KJV], ca la 1:4, sensul nefiind clar precizat.

4:4-13 Dumnezeu îi invită, cu ironie, să continue să se închine la idoli lor, să aducă mai departe jertfe la Betel. El nu avea nimic de a face cu toate acestea. Ei deja suferiseră de foame, neavând destulă pâine (v. 6), de secetă (v. 7, 8), de rugină în grâu și de tăciune, de grindine și de prăpădul lăcustelor (v. 9), fiind loviți de catastrofe (v. 11). Întrucât nici unul din aceste lucruri nu a reușit să-i înduplece să se pocăiască, acum a sosit timpul ca Israel să se pregătească să-L întâmpine pe Dumnezeu însuși - Domnul Dumnezeuul oștirilor. Versetul 12 nu este un mesaj de chemare al evangheliei, ci mai degrabă unul de judecată!⁴

C. A treia chemare de a asculta (5:1-17)

5:1-7 Profetul se lamentează din pricina căderii Israelului; numai un singur ostaș din zece avea să fie cruțat. Dar chiar și așa, oamenii au fost îndemnați să nu caute cetățile în care se aflau altarele idolești (**Betel**, **Beer-șeba**, **Ghîlgal**), ci mai degrabă să-L caute pe Domnul și să trăiască!

5:8-13 Altminteri Domnul care a făcut constelațiile Cloșca cu pui și Orionul, Cel care domnește peste întreg universul, își va revărsa mânia peste ei pentru nedreptățile și nelegiuirile comise de ei. Păcătoșii din Israel îl urau pe cel drept care îi mostra, manifestându-și disprețul față de un om cinstit. Din pricina faptului că s-au îmbogățit pe cai

necinstite, erau sortiți să nu se bucure de bogățiile lor.

5:14-17 Se lansează chemarea la neprihănire și dreptate socială: „**Căutați binele și nu răul... faceți să domnească dreptatea la poarta cetății.**“ Dar, după cum reiese din brusa schimbare de registru – „**În toate piețele se vor boci**“ – oamenii nu erau dispuși să asculte, atrăgându-și prin urmare pedeapsa.

D. Primul „Vai“ (5:18-27)

5:18-20 Oamenilor li se spune să nu ceară să vină **ziua Domnului**, deoarece aceasta va fi o zi de întuneric și nenorocire, în care rău după rău se va abate asupra lor.

5:21-27 Israel aducea jertfe și ofrande Domnului în zilele de sărbătoare, dar viețile israeliților erau pline de corupție, drept care ofrandele lor n-au fost primite de Dumnezeu. Pentru El era mai importantă neprihănirea decât ritualurile. Chiar în pustie, când declarau că se închină la Iehova, ei au practicat idolatria, închinându-se la Moloc și la alți idoli, cum ar fi Sikut și Chiun.

E. Al doilea „Vai“ (cap. 6)

6:1-8 Luxul lor, viața de huzur și complacere, siguranța lor – ei bine, toate acestea aveau să fie zguduite de violență. Se rostește un „vai“ asupra tuturor celor care stau culcați, lenevind pe paturi de fildeș, întinzându-se în așternutul lor, mâncând tot ce le pofteste inima, aiurind în sunetul alăutei, crezându-se iscușiți ca David în instrumentele muzicale, bând cantități mari de vin din pahare largi, ungându-se cu cele mai scumpe parfumuri și ape de colonie, stând culcați la bancheta. Iată reacția lui Dumnezeu față de atitudinea lor de nepăsare și complacere: „**Mi-e scârbă de mândria lui Iacov și-i urăsc palatele.**“ Așadar Samaria avea să fie predată asirienilor.

6:9, 10 Aceste versete pline de tragism au fost admirabil descrise de Page H. Kelly:

În atmosfera pestilențială ce avea să cuprindă țara vor fi atât de multe victime încât va trebui să se renunțe la practicile normale de îngropăciune, recurgându-se la procedura neobișnuită

de ardere a cadavrelor. Când o rudă a unui decedat va intra în casă să ducă trupul pentru a fi incinerat, va descoperi un supraviețuitor singular, ascuns în vreun ungher al casei. Când ruda îl va chema, el va răspunde prin interjecția ebraică tradusă prin „Taci!“ și va adăuga: „Nu trebuie să pomenim numele Domnului.“ Acești oameni au profanat numele lui Dumnezeu în trecut, dar acum nu îndrăznesc să-l rostească, pentru ca nu cumva să-și atragă un nou val de mânie din partea Sa. Este semnificativ că până în ziua de azi evreul ortodox refuză să rostească numele prin care Dumnezeu a încheiat un legământ cu Israel.⁵

6:11-14 Comportamentul lor era nechibzuit și zadarnic, fiind asemuit cu boii care trag la plug pe stânci. Ei au pervertit dreptatea și și-au bătut joc de neprihănire. S-au fâlit cu tăria lor militară, cu toate că victoriile obținute la **Lo Debar** și **Carnaim** au fost victorii neînsemnate. Asirienii aveau să lovească țara de la intrarea Hamatului, în nord, până la hotarul de sud, Valea Araba.

III. SIMBOLURILE APROPIATEI JUDECĂȚII (7:1-9:10)

A. Plaga lăcustelor (7:1-3)

În versetele 1-9, Amos mijlocește pentru poporul său. Sunt descrise trei amenințări proferate la adresa Israelului. Prima ar putea simboliza atacul lui Pul, regele Asiriei, înfățișat prin lăcusta care face prăpăd. Ca răspuns la rugăciunea lui Amos, judecata a fost prevenită.

A. Focul mistuitor (7:4-6)

A doua amenințare a constat din invadarea țării de către Tiglat-Pileser, sub simbolul unui foc mistuitor. Din nou rugăciunea pentru micul Iacob a făcut să nu se abată nenorocirea.

C. Cumpăna (7:7-9)

A treia amenințare se referă probabil la nimicirea Samariei de către Șalmaneser. Cumpăna simbolizează dreptatea absolută a judecății. Dumnezeu a anunțat că nu va mai cruța Israelul în mila Sa.

D. Paranteză: refuzul lui Amos de a se lăsa intimidat (7:10-17)

7:10-13 Amazia, un preot idolatru de la Betel, i-a interzis lui Amos să procească împotriva lăcașului de închinăciune al regelui, de la Betel, spunându-i să se întoarcă acasă în Iuda și să-și câștige pâinea acolo.

7:14-17 Amos a răspuns că Dumnezeu este Cel care i-a încredințat slujba, drept care nu se va conforma poruncii lor. Tehnic vorbind, Amos nu era profet, nici fiul unui profet, dar avea totuși datoria de a rosti cuvântul Domnului. Prin urmare, i-a spus lui Amazia despre groaznică soartă de care va avea parte, împreună cu soția, fiii și fiicele sale, și cu însăși țara sa.

E. Coșul cu fructe de vară (cap. 8)

8:1-6 Coșul cu fructe de vară însemna că Israel era copt pentru judecată. Dumnezeu nu va mai trece cu vederea păcatul lor, în mila Sa. Bogații îi ascureau pe cei săraci. Practicile lor de lucru în afaceri și în comerț erau corupte, căci se făcuseră inovații de falsificarea cântarelor.

8:7-12 Pentru toate acestea, Domnul va pedepsi țara cu o serie de cutremure înfricoșătoare. Întunericul va acoperi pământul în timpul zilei și peste toate casele se va abate doliul. Oamenii vor tânji să audă cuvântul Domnului, dar acesta nu li se va da. Foametea și seceta (după cuvântul lui Dumnezeu) vor predomina.

8:13, 14 Idolatria va atrage după sine o groaznică secetă peste cei mai atrăgători dintre tinerii Israelului, aducând nimicirea peste cei ce jură pe dumnezeii falși. Oamenii vor căuta să capete un mesaj de la idolii lor, dar nu-l vor primi.

F. Lovirea pragului de sus (9:1-10)

9:1-4 Domnul este văzut cum Își începe judecata de la altar, poate de la altarul fals de la Betel. Oamenii nu găsesc nici o porțiță de scăpare; sabia îi urmărește pretutindeni pe unde încearcă să scape prin fugă. Ba chiar locurile ipotetice de „refugiu“ îi vor ocoli: iadul, cerul, vârful muntelui Carmel, fundul mării, robia în mâna dușmanilor lor. Urgia mâniei lui Dumnezeu împotriva lor reiese și din cu-

vintele: „Voi pune astfel ochii pe ei ca să le fac rău, nu bine.“ Astfel israeliților li se spune fără ocolișuri că au dat de bucluc!

9:5-10 Cine se poate împotrivi Domnului Dumnezeuului oștirilor, cine se poate pune de-a curmezișul atotputerniciei Sale? Toate straturile atmosferei pământului și straturile de rocă ale pământului au fost zidite și întemeiate de același Domn. Israel este comparat aici cu păgâna Etiopie, fiind numit „păcătoasa împărăție“ chiar de Dumnezeu însuși! Grele sunt cuvintele acestea! Ei și-au ratat orice drept de a pretinde un loc special și privilegiat înaintea lui Dumnezeu. El îi va pedepsi pe păcătoși, dar îi va salva pe membrii unei rămășițe, cum se cern grăunțele într-o sită. Cu toate acestea nici un bob nu va cădea pe pământ. Deși cei mai mulți vor fi nimiciți, cei găsiți vrednici de Cel Atotputernic vor fi cruțați.

IV. VIITOAREA RESTAURARE A ISRAELULUI (9:11-15)

9:11, 12 Restaurarea Israelului este descrisă în versetele 11-15. Promisiunile pe care i le-a făcut Dumnezeu lui David se vor împlini. Deși unii, pornind de la versetul 11, susțin că Israelul și biserica ar fi una și aceeași entitate și că biserica actuală ar fi **cortul** „reparat“ (textual: „colibă“, adică o metaforă reprezentând o dinastie detronată, NKJV marg.), contextul arată clar că este vorba de Israel și **toate Neamurile** în împărăția de o mie de ani a lui Cristos, după cum arată și Scofield:

Monarhia davidică, înfățișată printr-un cort... era într-o stare de degradare. A se compara cu Isaia 11:1. Pornind de la acest verset, rabinii talmudici L-au numit pe Mesia *Bar Nafli* („fiul celui căzut“). Dar El Se va ridica (Mal. 4:2).⁶

9:13-15 Recolte cum ar fi cele de struguri, vin, grâu, măslina și fructe vor crește cu iuteală uimitoare, cetățile vor fi reconstruite și repopulate iar Dumnezeu îi va sădi pe oameni (pe evrei), care nu vor mai fi alungați niciodată din țara lor.

NOTE FINALE

¹(Intro) Cuvântul pentru păstor este *ro'eh*; cuvântul pentru un crescător de oi este *noged*.

²(1:3-5) J. Sidlow Baxter, *Explore the Book*, p. 130.

³(2:6-8) O haină dată ca zălog, garantând plata unei datorii, nu avea voie să fie păstrată peste noapte, întrucât putea fi singura îmbrăcămintă cu care să se acopere o persoană săracă (Deut. 24:12, 13).

⁴(4:4-13) Dar, aplicând aceste versete în predicarea noastră, constatăm că ele pot constitui un puternic avertisment în evanghelizare. Astfel evanghelistul D. L. Moody a găsit „patru lucruri în acest text: – a. Există un singur Dumnezeu. b. Noi suntem răspunzători în fața Lui. c. Va trebui să ne întâlnim cu El. d. Trebuie să ne pregătim în vederea acestei întâlniri“ (*Notes from My Bible*, p. 92).

⁵(6:9, 10) Page H. Kelly, *Amos, Prophet of Social Justice*, p. 97.

⁶(9:11, 12) *The New Scofield Study Bible. New King James Version*, p. 1056.

BIBLIOGRAFIE

- Feinberg, Charles. *The Minor Prophets*. Chicago: Moody Press, 1976.
- Kelly, Page H. *Amos, Prophet of Social Justice*. Grand Rapids: Baker Book House, 1966.
- Mills, Montague S. *The Minor Prophets. A Survey*. Dallas: 3E Ministries, n.d.
- Stevenson, Herbert F. *Three Prophetic Voices. Studies in Joel, Amos and Hosea*. Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell Company, 1971.
- Tatford, Frederick A. *The Minor Prophets*. Vol. I. Retipărire (3 vol.). Minneapolis: Klock & Klock Christian Publishers, 1982.

